

ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПЕДАГОГІЧНИМИ ПРАЦІВНИКАМИ ЛІТНЬОГО ВІКУ

Нині, коли в умовах пандемії COVID-19 потрібно приймати виклики щодо організації освітнього процесу, актуальності набуває використання системи дистанційного навчання. З-поміж великої кількості платформ, онлайн-ресурсів, сервісів потрібно обирати ті, які забезпечуватимуть оптимальну організацію роботи усіх учасників освітнього процесу, як учнів, так і педагогів. Важливо, щоб кожний із них почувався комфортно, отримувач очікуваний результат.

В умовах організації дистанційного навчання складно всім. Пристосуватися до нового способу здійснення професійної діяльності потрібно як молодим, так і досвідченим учителям, за плечима яких значний досвід. Молоді педагоги, які щойно закінчили заклади вищої освіти або мають невеликий стаж педагогічної діяльності, легше адаптуються до нових вимог; вони для них більш зрозумілі та доступні, тому відчувають себе більше комфортно.

Більше труднощів в організації освітнього процесу доводиться долати педагогічним працівникам літнього віку. Це пов'язано з особливостями психічного розвитку даної вікової категорії, стану здоров'я (зір, опорно-руховий апарат не завжди дозволяють значну частину робочого часу проводити за технічним пристроєм). Оволодіння інноваційними технологіями літніми фахівцями вимагає більше часу та зусиль у порівнянні з молодими.

При впровадженні дистанційного навчання педагогічні працівники літнього віку можуть зустрітися з такими труднощами:

1) Відсутність мотивації до використання інновацій, критика нових підходів, виокремлення лише негативних аспектів у організації дистанційного навчання, виникнення гніву, роздратування від необхідності оволодівати новими технологіями.

2) Страх перед невідомими ресурсами, формами, методами організації освітнього процесу, що супроводжується тривожністю, невпевненістю у своїх власних можливостях у поєднанні з переживанням страху коронавірусної хвороби, оскільки люди літнього віку належать до групи ризику.

4) Недостатній рівень компетентності з використання системи дистанційного навчання.

5) Труднощі у створенні психологічно комфортної атмосфери як для себе, так і для учнів (вираження взаємоповаги між учасниками дистанційного навчання, неготовність до співпраці; нездатність побудувати ефективний зворотній зв'язок, неготовність до використання формувального оцінювання, внаслідок чого учні отримують лише бальні оцінки та не звертається увага на позитивні сторони їхнього розвитку).

6) Переживання психологічного дискомфорту, самотності, ізоляваності, розпачу, що часто виникає у літньому віці, а особливо посилюються в умовах дистанційного навчання під час пандемії, коли педагог не може здійснювати

діалогову взаємодію, ділитися досвідом та безпосередньо отримувати позитивні емоції.

7) Суттєва обмеженість міжособистісного спілкування, яке є важливим для педагогічних працівників літнього віку, оскільки виступає провідною діяльністю в даний період життя (за О. Коваленко, В. Моргуном) [1, с. 95,195].

8) Непорозуміння між учасниками освітнього процесу, які залучені до дистанційного навчання. Суперечності можуть виникнути через відсутність спільних правил, які доцільно виробити ще на початку організації такого виду діяльності. Усвідомлення усіма учасниками своїх обов'язків, відповідальне ставлення до їх виконання допоможе більш конструктивно організувати освітній процес.

Виокремлені труднощі організації дистанційного навчання можна успішно розв'язати, якщо позитивно налаштуватися на роботу; долати страх допустити помилки у створенні завдань для дистанційного навчання, адже не помиляються тільки ті, хто нічого не робить; підвищити рівень своєї професійної компетентності з організації дистанційного навчання, звернувшись за допомогою до колег, які вже мають досвід такої роботи, чи знайти в інтернеті відеоуроки, в яких даються покрокові рекомендації створення завдань дистанційного навчання; виокремити позитивні аспекти такого навчання, цікаві родзинки; прийняти правило створювати психологічно комфортну атмосферу; здійснювати міжособистісне спілкування шляхом використання Zoom, Skype або звичайного телефонного дзвінка; проводити рефлексію професійної діяльності; пам'ятати, що поруч із вами ваші рідні, близькі люди, ваші учні, які можуть допомогти, підтримати, здатні надихати на нові досягнення.

Зміни в організації освітнього процесу вимагають у першу чергу зміни особистості педагогічного працівника літнього віку, у якого відбувається переоцінка цінностей, оновлення смислу життя. Приймаючи виклики сьогодення, педагог даної вікової категорії ставить перед собою нові завдання, розвивається, удосконалюється. Серед таких змін, якими буде супроводжуватися саморозвиток особистості педагогічного працівника, варто звернути увагу на новоутворення, що характерні для даного віку: рефлексію проблем, які з'являються з віком, виникнення оновленої (мудрої) ментальної моделі світу, відбувається здійснення відповідних усвідомлених виборів, саморегуляція та протидія дементивним процесам, переборення танатофобічних переживань [2, с. 208].

Отже, здійснення дистанційного навчання педагогічними працівниками літнього віку є складним процесом, що передбачає подолання різноманітних перешкод, успішне розв'язання яких позитивно позначатиметься на процесі розвитку особистості, допомагатиме самореалізації, відкриттю у себе нових, раніше не відомих можливостей із використання інновацій дистанційного навчання.

Список використаних джерел

1. Коваленко О. Г. Міжособистісне спілкування осіб похилого віку : психологічні аспекти: монографія. Київ : Інститут обдарованої дитини, 2015. 456 с.
2. Смутьсон М. Л. Часовий вимір в історіях життя літніх людей. *Особистість та її історія: колективна монографія* / за ред. Н. В. Чепелевої, М. В. Папучі. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2018. С. 193–208. URL: <https://cutt.ly/pt7J7fF> (дата звернення: 18.04.2020).